

okolnim krajolikom, kao i suvremenim načinom života, istovremeno čuvajući izvornost i povijesnost.

Posljednje predavanje naslovljeno „O problemu zaštite vizura naselja sjevernog Jadrana“ održao je Marijan Bradanović s Filozofskoga fakulteta u Rijeci. Istaknuo je kako je važnost zaštite vizure mjesta (naročito središnje Istre) prepoznata ubrzo nakon završetka Drugoga svjetskog rata čime se je, usprkos rastu turističkoga značaja nekih lokaliteta do danas, uspjela zaštititi silueta i okolica urbanih cjelina te zaustaviti predimenzionirana izgradnja. Ipak, ovakav sretan završetak nisu doživjela neka mjesta kvarnerskoga područja gdje su, povećanjem turističkoga značaja i turističke potražnje u određenim lokalitetima, uništene vizure nekih važnih i zanimljivih kulturno-povijesnih središta.

Na ovogodišnjem je izdanju *Dijaloga s baštinom* predstavljen i novi broj časopisa *Portal*, a kao sastavni dio Skupa, nadovezujući se na predavanje Zofie Mavar i Dražena Arbutine, otvorena je i izložba radova s Međunarodne radionice arhitekture fortifikacije na Brijunima.

Maja Zidarić

Znanstveni skup *Lovran u riječi, riječ u Lovranu*, Lovran, 20. travnja 2013.

Katedra Čakavskoga sabora Lovran, jedna od najmlađih članica Čakavskoga sabora, uspješno je 20. travnja 2013. organizirala treći redoviti biženalni znanstveni skup u Lovranu. Prikladno, Skup je održan tijekom Dana sv. Jurja, zaštitnika ovoga maloga primorskog mjesta. Ovoga je puta organizator izabrao književno-jezične teme i uz pomoć mnogobrojnih sudionika Skupa približio struci, ali i građanstvu, posebnosti čakavskih idioma i književnoga jezika te književnoga stvaralaštva Lovrana i okolice.

Na samom početku Skupa prisutne je pozdravila predsjednica Organizacijskoga odbora Ivana Eterović zahvalivši ponajprije pokroviteljima Skupa, Primorsko-goranskoj županiji i Općini Lovran, bez čije ga financijske pomoći ne bi bilo moguće održati. Nazočnima se kratko obratio i načelnik Općine Lovran Emil Gržin pohvalivši i podržavši rad Katedre, posebno ponosan na veliku koncentraciju mladih članova koji ulažu svoj trud u rad ove udruge.

Kao i proteklih godina, uz eminentne stručnjake na Skup se odazvao i velik broj mladih znanstvenika. U trima sesijama predstavljeno je 15 tematskih predavanja 21 autora. Prva sesija započela je jedinom književnom temom na Skupu pod nazivom „O *Danuncijadi* Viktora Cara Emina“. Sanja Tadić-Šokac osvrnula se na djelo *Danuncijada* iz 1946. kao novopovijesni roman koji uspostavlja odnos s povijesnim romanima koji su mu prethodili u autorovu opusu: *Pod sumnjom* (1918.), *Presječeni puti* (1938.) i *Suor Aurora Veronika* (1940.), ali upućuje i na pojavu povijesnih romana koji su obilježeni novinama: *Vuci* (1928.) Milutina Cihlara Nehajeva i *1848.* (1934.) Josipa Horvata. U sljedećem su predavanju („Pun naručaj nepozabjenih lovranskih besed“) Mirjana Crnić Novosel i Ivana Nežić predstavile rezultate analize idioma kojima se služe dvije književnice lovranskoga kraja Marija Aničić i Milica Tuševljak u svojim proznim i pjesničkim zbirkama *Nepozabjene besedi*, *Bonaci i neveri živjenja* te *Pun naručaj Lovrana*. Primjenjujući temeljni instrumentarij izveden iz dijalektološke teorije razlikovnosti, s trima hijerarhijskim rangovima (alijetetima, alteritetima i arealnim i/ili lokalnim značajkama), potkrijepile su činjenicu kako te zbirke pripadaju lovranskoj čakavštini koja je dio sjeveroistočnoga poddijalekta ekavskoga čakavskoga dijalekta. Jasna Vince pozabavila se „Jednim šaljivim tekstom o Lovrancima“, koji je zbog transparentnosti predavanja, ali i lakše analize podijelila svim prisutnima. Članak je tiskan 1983. u trećem svesku *Čakavisch-Deutsches Lexikona* (*Čakavishe Texte*, Köln – Wien – Böhlau). Tekst je, pisan liburnijskom čakavštinom, prije više od sto godina zabilježio i akcentuirao Josip Ribarić, a Vince se posvetila njegovoj fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj i leksičkoj raščlambi. „Jezik pisama iz Lovrana u Spinčićevoj ostavštini“ predstavio je Alexander Hoyt osvrćući se na mogući odraz lokalnoga govora u njima. Iz velikoga fundusa pisama koje je Spinčić ostavio za sobom Hoyt je izvukao ona koja su mu poslana iz Lovrana između 1870. i 1920., a svoje je izlaganje potkrijepio i njihovim preslikama. U promatranju lovranskih glagoljskih abecedarija s obzirom na druge takve abecedarije, osobito prema najstarijem, *Ročkom glagoljskom abecedariju*, Mateo Žagar („Lovranski glagoljski abecedariji prema ostalima glagoljskima“) osvrnuo se na slovni sustav i odnos prema očekivanom onodobnom grafemskom inventaru, na oblike predočenih slova te na njihovo pozicioniranje u odnosu na konkretnu podlogu. Promatrana tri glagoljska abecedarija iz XV. st. ugrebana su u zidne slike lovranske župne crkve svetoga Jurja.

Nakon kraće pauze uslijedila je sesija posvećena proučavanju tekstova u *Kvaderni kapitula lovranskoga* priređivača Damira Viškanića. Sanja Holjevac i Anastazija Vlastelić iskoristile su *Kvadernu* kao izvor za istraživanje hrvatske jezične povijesti. U svom su se predavanju („*Kvaderna kapitula lovranskoga* kao izvor za istraživanje hrvatske jezične povijesti“) osvrnule na isprave pisane glagoljicom i hrvatskim jezikom, a pozornost su usmjerile na fonološke, morfološke i sintaktičke značajke. Cilj je ovoga istraživanja bio odgovoriti na pitanje odražava li jezik *Kvaderne* značajke čakavštine područja na kojemu je nastala. „Prilozima u *Kvaderni kapitula lovranskoga*“ pozabavila se Tanja Kuštović. Na relativno malom uzorku pokušala je utvrditi koriste li se autori tekstova jezičnim oblicima koji su karakteristični za hrvatski, hrvatsko-staroslavenski jezik ili pak pripadaju i jednom i drugom jeziku. Na taj se način može bar približno utvrditi koji je jezik bio u upotrebi u tom razdoblju na lovranskom području. Svoja su „Zapažanja o sintaksi *Kvaderne kapitula lovranskoga*“ iznijele Ana Kovačević i Lucija Turkalj. Pozornost su usredotočile na sintaktičku razinu, odnosno na sintaksu čakavsko-glagoljskoga dijela *Kvaderne*, posebno se osvrćući na sintaksu padežnih i glagolskih oblika, negaciju, red riječi u imenskoj skupini, izricanje posvojnosti te analizu i ustroj složene rečenice. O talijanizmima u *Kvaderni* izlagala je Nina Spicijarić Paškvan objašnjavajući kako je Lovran pomorskim putem oduvijek bio povezan s talijanskom obalom te su u govoru Lovrana stoga vidljivi utjecaji talijanskoga jezika. Rezultati istraživanja pokazali su upravo veliku zastupljenost talijanizama u transliteriranoj *Kvaderni kapitula lovranskoga*. Posljednje izlaganje o *Kvaderni* u ovoj sesiji nosilo je naziv „Antroponimija u *Kvaderni kapitula lovranskoga*“, u kojem se Anđela Frančić, utvrdivši kako su antroponimi najzastupljenija imenska kategorija, posvetila proučavanju antroponimijske građe (struktura antroponimijske formule, učestalost pojedinih osobnih imena i prezimena te njihove grafijske, fonološke, morfološke i tvorbene značajke).

Nakon stanke uslijedila je i treća, ujedno posljednja sesija. Otvorila ju je Maja Cerić izlaganjem „Sv. Mihovil, zaštitnik Lovranske Drage – onomastički pogled na osobno ime Mihovil“, iznijevši pregled mnogobrojnih i raznolikih odraza svetačkoga imena Mihovil u hrvatskome antroponimij-skom sustavu s osobitim naglaskom na lovransko područje te je pokušala utvrditi povezanost davanja imena Mihovil i njegovih alonima novorođenoj djeci Lovranštine s obzirom na svetkovinu sv. Mihovila. Antropo-

nimijom su se bavili i Robert Doričić i Ivana Eterović („Antroponimija u ispravama lovranskoga notarskog ureda iz druge polovice 18. stoljeća“), predstavivši dio bogate onomastičke građe iz najstarijega dijela fonda *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, koji se čuva u Državnom arhivu u Rijeci, a sadrži vrijednu zbirku isprava lovranskoga notarskog ureda. Iz njih su iščitana osobna imena, prezimena i nadimci zabilježeni u 141 oporuci pisanoj talijanskim jezikom od 1756. do 1796. U ime grupe autora (Igor Eterović, Frane Babić i Boris Miščenić) Frane Babić je na primjeru istraživanja toponimije na području sela Tuliševica, dijela k. o. Tuliševica, predstavio u izlaganju „Nacrt toponomastičkoga istraživanja Lovranščine“ korake u istraživanju toponimije Lovranščine, ukazao na potrebu kretanja u takvim istraživanjima od pojedinih katastarskih općina zbog bogatstva toponimijske građe, predstavio rezultat testiranja korištenja računalne baze podataka te upozorio na ograničenja ovoga pristupa i nužnost njihove nadopune zbog interdisciplinarne potrebe istraživanja toponimije. Cijelo je predavanje bilo potkrijepljeno i detaljno iscrtanom i označenom kartom. Roberto Žigulić na posljednjem se održanom skupu pozabavio stanovništvom istočnoga dijela lovranske gradske jezgre pa je za potrebe ovoga Skupa pripremio izlaganje „Stanovništvo južnog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću“. Uvijek ističući važnost Stališa duša lovranskog Municipalisa za cjelokupno XIX. stoljeće osvrnuo se na samo jedan njegov dio, odnosno na kućne brojeve od 30 do 60, donoseći imena i prezimena obitelji koje su u to vrijeme živjele na spomenutom području. Skup je svojim prigodom zaključila Matea Jerman osvrćući se na „Liturgijske predmete od plemenitih metala u župnoj crkvi Sv. Jurja u Lovranu“. U radu su po prvi put valorizirani liturgijski predmeti sačuvani u lovranskoj župnoj crkvi, koji potječu od kraja XVI. pa sve do XIX. stoljeća.

Nakon završne riječi tajnika Organizacijskoga odbora Roberta Doričića i službenoga zatvaranja Skupa za sve je sudionike Katedra Čakavskoga sabora Lovran organizirala razgled Lovrana sa stručnim vođenjem. Sudionici su nakon lagane šetnje „Lungomarem“ obišli crkvicu Sv. Trojstva, najstariji građevni objekt u Lovranu. Uslijedilo je razgledavanje jezgre Staroga grada Lovrana, posjet crkvi sv. Ivana Krstitelja te župnoj crkvi sv. Jurja, u kojoj su s osobitim zanimanjem razgledani glagoljski abecedariji iz XV. stoljeća urezani u freske, a prethodno obuhvaćeni izlaganjem Matea Žagara. Zajedničko druženje završilo je obilaskom gradske kule, jedinim preostalim

dijelom fortifikacijskoga sustava koji je branio srednjovjekovni Lovran od napada s morske i kopnene strane. Kako to već biva prema planu rada Katedre, sva će izlaganja u svom proširenom obliku biti objavljena u novoj knjizi *Zbornika Lovranščine*, čije je izlaženje predviđeno za 2014. godinu.

Zvijezdana Klobučar

Znanstveni skup *Višnjan – korijeni baštine*, Višnjan, 20. travnja 2013.

U višnjanskoj Palači Sincich održan je 20. travnja 2013. prvi znanstveni skup *Višnjan – korijeni baštine*, na kojemu su zainteresirani mogli poslušati zanimljiva predavanja o povijesti, geologiji, demografiji, arhitekturi i topografiji Višnjana i Višnjanštine. U ime Općine Višnjan kao organizatora skupa nazočne je na otvorenju pozdravio Peter Poletti, izrazivši želju da ovaj skup bude uvod u izdavanje monografije o Višnjanu, djela koje Višnjanu nedostaje.

Prvi izlagač bio je Korado Korlević, koji je pod naslovom „Geološko-ekološke podloge za razvoj Višnjana“ govorio o geografskom položaju Višnjana, prirodnim obilježjima, klimi, geologiji, kao i specifičnostima cijele Istre u odnosu na ostatak Europe. U zaključku je iznio zanimljivo viđenje kako će s geološke točke gledišta područje Višnjana izgledati za oko 50 milijuna godina.

Uslijedilo je izlaganje Elene Uljančić-Vekić „Obitelj Sincich – plemeniti građani na razmeđu Višnjana i Poreča“, koja je predstavila dio bogate povijesti obitelji Sincich, od dolaska u Istru krajem 16. st. iz Dalmacije do napuštanja Istre neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. Sincichi su bili plemenitaška obitelj (točnije, plemeniti građani) čiji su članovi bili gradski vijećnici i notari. Prvi Sincich koji se povezuje s Višnjanom bio je Zuane Sincich, kojega je slijedio jedan od njegovih sinova, Querizio, vlasnik palače u kojoj je održan ovaj skup. Posljednji Sincich, Enea, odlazi iz Istre odnoseći dobar dio imovine svoje obitelji. Na kraju je iznesena zanimljivost kako su posljednji potomci Sincicha još uvijek živi, iako ne nose slavno prezime – radi se o unucima sestre Enee de Sincicha, koji žive u Milanu.

O matičnim knjigama Višnjana s posebnim osvrtom na epidemiju kolere koja je pogodila Višnjan 1855. govorio je Jakov Jelinčić. Nakon kratkoga pregleda višnjanske povijesti na temelju podataka iz biskupskih vizita-